

Hoe maak ik een instellingsexamen Nederlands?

§-Hertogenbosch, 27 november 2018

Charlotte Jacobs

Voorstellen/ kennismaken

Examens in het MBO

Centrale examens:

CvTE is verantwoordelijk voor de uitvoering van lezen en luisteren

Instellingsexamens:

School is verantwoordelijk voor de uitvoering van schrijven, spreken en gesprekken voeren

Artikel 2. Verdeling centraal examen en instellingsexamen

1. Het subonderdeel luisteren, bedoeld in artikel 1, onderdeel a, en het onderdeel lezen van zakelijke teksten, bedoeld in artikel 1, onderdeel b, worden centraal geëxamineerd.

2. De overige onderdelen en subonderdelen, bedoeld in artikel 1, worden geëxamineerd door middel van instellingsexamens

Instellingsexamens

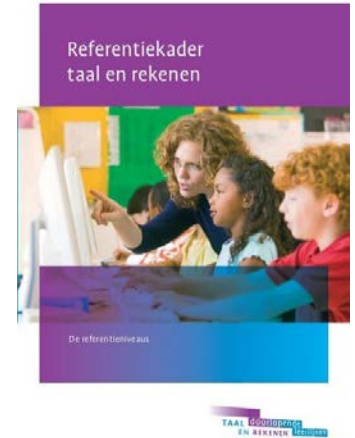
3 routes naar een valide examen:

1. Inkoop bij gecertificeerde instantie
2. Zelf ontwikkelen binnen collectieve afspraken
3. Exameninstrument aanbieden voor externe validering

Referentiekader

- 2F en 3F
- Oefenen met het referentiekader

Vraag 1

Leerlingen in een 2e klas mbo-2 krijgen als opdracht een eenvoudig standaardformulier in te vullen, bijvoorbeeld naam- en adresgegevens op een formulier voor een prijsvraag.

Is dit een passende opdracht op dit niveau?

Vraag 2

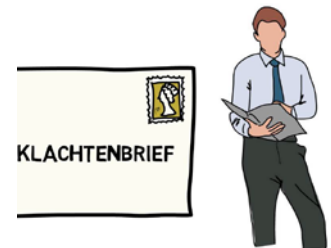
Op niveau 2F moeten leerlingen conclusies kunnen trekken over de opvattingen en gevoelens van de auteur van een zakelijke tekst.

Is dit juist of onjuist?

Vraag 3

Leerlingen eind vmbo-bb krijgen de opdracht een gedetailleerde klachtenbrief te schrijven over een nieuw gekocht paar schoenen dat stuk is, waarin ze beargumenteren waarom ze vinden dat ze onjuist behandeld zijn.

Is dit een passende taak op niveau 2F?

Vraag 4

Op niveau 2F moeten leerlingen het voltooid deelwoord (verhuist / verhuisd) correct gebruiken.

Is dit juist of onjuist?

Vraag 5

Op niveau 3F mogen in de schrijfproducten van leerlingen nog onduidelijke verwijzingen en fouten in de structuur van de tekst voorkomen.

Is dit juist of onjuist?

Vraag 6

Bij welk niveau hoort de volgende omschrijving bij het domein schrijven:

“maakt soms nog onduidelijke verwijzingen en fouten in de structuur van de tekst”

Vraag 7

Op niveau 2F moeten leerlingen spelambigue woorden (klein/klijn; slecht/slegt) correct kunnen spellen.

Is dit juist of onjuist?

Vraag 8

De tekst van een leerling moet op niveau 2F een volgorde bevatten: inleiding, kern en slot.

Is dit juist of onjuist?

Vraag 9

Op welk niveau is de beschrijving bij het domein schrijven (correspondentie) geformuleerd?
Kan e-mails of informele brieven schrijven en daarbij meningen en gevoelens uitdrukken.

Voorbeeld toetsmatrijs spreken 3F

Toetsmatrijs Nederlands Spreken 3F					
Vaardigheid		Niveau			
Spreken		3F			
Referentiekader		niveau	leerweg	cohort	crebo
Kan monologen en presentaties houden over onderwerpen uit de (beroeps)opleiding en van maatschappelijke aard, waarin ideeën worden uitgewerkt en voorzien van relevante voorbeelden.		4	☒ BOL ☐ BBL		
Kernaak, Werkproces	Subvaardigheid (referentiekader / kd)	Aantal opgaven	weging in %	weging in punten	
Referentiekader	Een monoloog houden; kan een verhaal vertellen met een inleiding, een kern en een slot. Kan informatie verzamelen en een presentatie geven met argumenten voor of tegen een bepaald standpunt, etc.				
Referentiekader	Samenhang; kan een duidelijk verhaal houden met een samenhangende opsomming van punten en kan daarbij het belangrijkste punt duidelijk maken.maakt gebruik van middelen voor tekstcohesie om uitingen te verbinden tot een heldere, samenhangende tekst.				
Referentiekader	Afstemming op doel; kan tijdens een spreektaak verschillende doelen met elkaar verbinden en is zich bewust van wisseling van spreekdoel.				
Referentiekader	Afstemming op publiek; kiest in formele en informele situaties zonder moeite de juiste taalvariant. Kan spontaan afwijken van een voorbereide tekst en ingaan op belangwekkende punten die vanuit het publiek worden aangedragen.				
Referentiekader	Woordgebruik en woordenschat; beschikt over een goede woordenschat. Kan variëren in de formulering				
Referentiekader	Vloeiendheid, verstaanbaarheid en grammaticale beheersing; toont een betrekkelijk grote beheersing van de grammatica, kan langere stukken tekst produceren in een normaal tempo; hoewel er tijdens het zoeken naar patronen en uitdrukkingen, aarzelingen voorkomen, zijn er weinig, overigens niet storende pauzes.				
KD nr.	Kerntaak omschrijving(en)				
Overige informatie		Totaal :	0%	0	

Voorbeeld beoordelingsmodel

Beoordelingsformulier Schrijven 2F			
Beoordeling van toetsopdracht			
Naam kandidaat			
Naam beoordelaar			
Datum			
Uitwerking van stap 1			
Het schrijfproduct is voldoende leesbaar.	Ja > ga verder naar stap 2		
	Nee > product niet verder beoordelen		
Uitwerking van stap 2			
Het schrijfproduct is voldoende adequaat.	Ja > ga verder naar stap 3		
	Nee > product niet verder beoordelen		
Uitwerking van stap 3			
	0	1	2
1 <u>Opdrachtspecifieke inhoudskenmerken</u> • Opdrachtspecifiek			
2 <u>Samenhang</u> • Gebruikt veelvoorkomende verbindingswoorden (als, hoewel) correct. • De tekst bevat een volgorde: inleiding, kern en slot. • Kan alinea's maken en inhoudelijke verbanden expliciet aangeven. • Maakt soms nog onduidelijke verwijzingen en fouten in de structuur van de tekst.			
3 <u>Afstemming op doel</u> • Kan in teksten met een eenvoudige lineaire structuur trouw blijven aan het doel van het schrijfproduct.			
4 <u>Afstemming op publiek</u> • Past het woordgebruik en toon aan op het publiek.			
5 <u>Woordgebruik en woordenschat</u> • Varieert het woordgebruik, fouten met idiomatische uitdrukkingen komen nog voor.			
6 <u>Spelling, leestekens en grammatica</u> • Vertoont een redelijk grammaticale beheersing. <i>Zie verder: Referentiekader Taal, hoofdstuk 4: Begrippenlijst en Taalverzorging</i>			

Toetsformats en voorbeeldtoetsen

- Format Cito-CINOP: www.steunpunttaalenrekenenmbo.nl
- Handboek examinering
- Quicksan Instellingsexamens

Quickscan

<http://www.examengidsmbo.nl/examengids-mbo/quickscan>

Welke informatie scant/geeft de Quickscan?

- Algemeen
- Dekking
- Beoordeling
- Cesuur
- Informatie

Tips

- Maak de opdracht zelf
- Gebruik duidelijke taalhandelingen i.p.v. het algemene 'beschrijf': *informeer, adviseer, overtuig, beargumenteer*
- 3F: meerdere taalhandelingen in één schrijfoopdracht

Mogelijke situaties

- Blog schrijven
- Wervend artikel
- Advertentie
- Klachtenbrief
- Ingezonden brief
- Informeren over wijzigingen
- Een advies voor directie
- Sollicitatie
- Reageren op een oproep

Tip: verander het perspectief (vanuit bedrijf)

Opdracht sollicitatiebrief

vragen?

neem contact op met

Cito training en advies

Etrainingadvies@ cito.nl

T 026 352 1212

of kijk op www.cito.nl

